Algemene beschouwingen D66

Goedenavond, voorzitter, leden van het college, raadsleden en inwoners van Westervoort via livestream.

Ik wil allereerst de griffie bedanken voor de vele extra werkzaamheden van het afgelopen jaar en de extra ondersteuning die ons dat als raadsleden biedt. Daarnaast wil ik 1Stroom bedanken voor het opstellen van de heldere voorjaarsnota en de uitleg 2,5 week geleden, het tempo van de ontwikkelingen zit er goed in en dat resulteert in prettig lees- en begrijpbare stukken. Voordat ik begin met de politieke algemene beschouwingen wil ik beginnen met een algemeen woord vooraf.

De accountant heeft ook dit jaar weer tijdig een positief oordeel gegeven over getrouwheid en juistheid en de accountant heeft de begrotingsrechtmatigheid in orde bevonden. D66 wil een compliment geven aan de organisatie en specifiek aan de afdeling financiën voor al het werk van de afgelopen jaren. Gezien de focus die Westervoort moet houden op een solide en inzichtelijke financiële huishouding, helpt de kwaliteit van de stukken ons enorm. Een volgende mooie stap is om naast financiële transparantie, inzicht te verschaffen in wat die investeringen opleveren voor de Westervoortse gemeenschap. Een aandachtpunt is daarom de behoefte die wij als raad hebben aan eenduidig inzicht in en duidelijke ordening van prestatie informatie. Door middel van prestatie informatie kunnen we de voortgang van het afgesproken beleid in de programmabegroting volgen via onder andere de jaarrekening en de voorjaarsnota. D66 heeft de motie van de auditcommissie dan ook van harte ondersteund.
Gelukkig is ook dit jaar onze begroting weer positief door de positieve mei circulaire. En de aankomende jaren sluiten we de begroting af met zoals dat heet zwarte cijfers. Ondanks dat we nu dus niet meer onder preventief toezicht staan, is het nog steeds van belang dat we onze uitgave en inkomsten letten. D66 vindt dat we het herstelplan moeten blijven uitvoeren, zodat ons weerstandvermogen voldoende is om onze risico's in de toekomst op te blijven vangen Het kan aankomende jaren met de bezuinigingen vanuit het Rijk weer financieel moeilijk worden en D66 wil dit voorkomen. Ik kom hier later op terug.

Voorzitter,
De Russische inval in Oekraïne heeft veel gevolgen. Veel Oekraïners werden gedwongen te vluchten. D66 is blij dat we als Westervoort kunnen bijdragen bij de tijdelijke opvang in ons gemeentehuis en de crisisopvang bij Putman. Hierbij is veel inzet van vrijwilligers en dat vinden wij hartverwarmend om te zien. D66 wil hen daar hartelijk voor bedanken en hopen voor alle mensen in de opvang dat zij op termijn weer naar hun echte thuis kunnen terugkeren. De oorlog heeft ook veel invloed op onze inwoners. De inflatie was vorig en dit jaar erg hoog. Zowel de energiekosten als de levensmiddelenkosten stegen enorm. Voor hen die het financieel al moeilijk hebben is, weegt dit extra zwaar. Steeds meer inwoners uit Westervoort moeten gebruik maken van de voedselbank. We dienen daarom onder andere mede het amendement in om de voedselbank extra financieel te ondersteunen. Vorig jaar waren de verkiezingen en D66 vormt samen met CDA en VVD een coalitie. Het afgelopen

jaar hebben we al belangrijke mijlpalen bereikt zoals het centrumplan de Wyborgh dat nu echt van de grond komt, de voorbereiding en ontwikkeling van Westervoort Noord en de herinrichting van de Mosterdhof. Veel inwoners van Westervoort bezochten de informatieavond voor Westervoort Noord en de Wyborgh. De uitvoering van deze plannen is van belang voor onze inwoners, zodat er nieuwe woningen komen die de doorstroom in heel Westervoort op gang brengen en zo bijvoorbeeld weer de broodnodige woonkansen voor onze senioren en jong volwassenen opleveren. Wij willen ervoor zorgen dat zij die in Westervoort willen blijven wonen, daartoe ook de kans krijgen en niet gedwongen worden hun woonbehoefte in een andere gemeente te vervullen. Een ander mooi voorbeeld daarvoor is de verbouwing van de Nieuwhof. We begrijpen dat niet alle inwoners positief staan tegen de hoogbouw op deze locatie, we hebben de recente insprekers hierover ook echt gehoord en begrijpen hun visie, maar deze bouw realiseert een modern gezondheidcentrum door de samenkomst van de huisartsen, apotheek en ander medische diensten en leidt daarbij tot extra nieuwe woningen voor onze inwoners. Waar deze hoogbouw voorziet in appartementen en de doelgroepen die hieraan behoefte hebben, laten diezelfde doelgroepen in Westervoort bijvoorbeeld weer eens-gezingswoningen achter voor nieuwe instroom van startende gezinnen die nu nauwelijks ergens een woning in Westervoort vinden. Dit is in het algemeen belang van Westervoort een belangrijke ontwikkeling.

Voorzitter, ik zal voor D66 de belangrijkste onderwerpen uit de voorjaarsnota benoemen die voor ons het aankomende jaar belangrijk zijn Dit zijn:

- Het beheersen van de omvang van 1Stroom en wat de gemeenschap daarvoor terug krijgt
- Het integraal aanpakken van de verduurzaming van Westervoort
- Ondersteuning en hulp aan de onze jeugd, die het zichtbaar moeilijk heeft

Het beheersen van de aantallen fte's bij 1Stroom

Het is voor D66 niet meer inzichtelijk welke functies met welke aantallen, welke werkzaamheden uitvoeren in de organisatie. We hebben dit inzicht nodig om te beoordelen of bijvoorbeeld de voorgestelde uitbreiding van functionarissen in de voorjaarsnota voor D66 acceptabel zijn. In de huidige voorjaarsnota is over de programma's heen een uitbreiding van ca. 20 functionarissen als wens aangegeven. Dit zijn veelal structurele kosten. Met de huidige informatie kunnen we geen gedegen afweging maken of deze functies echt nodig zijn en wat ze toevoegen ten opzichte van onze bestaande organisatie. Als we de aankomende jaren toch weer in de situatie van bezuinigen komen is dat op deze 'structurele uitbreidingen´ erg moeilijk. De kans bestaat dat we dan moeten korten op het onderhoud van ons groen en de wegen en op ondersteuning van activiteiten voor onze inwoners vaak ook nog de voor de jeugd. We denken terug aan voorbeelden als muziek in de klas, natuuronderwijs of op de verenigingen. Dit hebben we al moeten doen voor het herstelplan en dat wil D66 absoluut niet nog een keer meemaken. We zijn daarom erg terughoudend in het goedkeuren van organisatiegroei, zonder dat daar duidelijk bij uitgewerkt is wat de opbrengst voor de Westervoortse gemeenschap is, wanneer deze opbrengsten verwacht worden en wanneer we dit succesvol of onsuccesvol achten.

D66 heeft vragen over functionarissen die een paar jaar geleden ingevuld waren. We noemen als voorbeeld de IHP functionaris (Integraal Huisvesting Plan). Deze functie én budget waren een aantal jaren geleden aanwezig in de organisatie. De persoon die deze functie vervulde is naar onze kennis al even vertrokken bij 1Stroom. Voor een nieuwe mdw'er wordt nu ook nieuw budget aangevraagd. Terwijl we hiervoor specifiek budget hadden en krijgen vanuit het rijk. Wat is er dan met de al bestaande functieruimte gebeurd? Wordt die voor andere doelen ingezet? We begrijpen daarom dit voorstel niet. D66 had over het aantal en soort fte's in het programma Samenleving vragen gesteld. Hier hebben we niet afdoende antwoord op gekregen, waardoor we intentie van de uitbreiding wel ondersteunen, maar de specifieke uitbreiding moeilijk naar nut en noodzaak kunnen beoordelen Er is ons beloofd dat we in het najaar alsnog antwoord krijgen op onze vraag. We wachten deze uitleg af, maar als we voor het eind van het jaar niet de benodigde informatie hebben, zullen we ten aanzien van deze uitbreidingen alsnog een motie indienen. We hebben met onze huidige kennis en informatie die we hebben gekregen een voorstel om bepaalde extra fte's niet te honoreren.

Integrale aanpak duurzaamheid

D66 vindt duurzaamheid erg belangrijk en het heeft in ons coalitie hoge prioriteit. Het gaat hier namelijk over de leefkwaliteit van de toekomst van alle generaties na ons. Onze D66 wethouder heeft dit thema in zijn portefeuille en wij merken met tevredenheid op dat bij steeds meer onderwerpen de duurzaamheidsaspecten zijn meegenomen. We zijn bijvoorbeeld blij met het nieuwe watertakenplan wat weer een stapje in de goede richting is wat betreft klimaatadaptatie. Maar er is meer nodig. Daarom hebben als D66 gevraagd om een integrale aanpak op duurzaamheid. In september dit jaar kunnen we als raad onze wensen hiervoor inbrengen, waarna we in oktober de concept versie krijgen van het integrale duurzaamheidsplan. Wij kijken hier reikhalzend naar uit en zullen hier zoals u inmiddels gewend bent ambitieus en vooruitstrevend instappen. Een mooie groene stap binnen handbereik om te noemen is de vergroening van het dorpsplein met meer groen en bomen bij de Wyborgh kan voor ons niet snel genoeg gaan. Kortom, we blijven de aankomende jaren sterk aandacht vragen voor verduurzaming, zodat onze jeugd een toekomstbestendige toekomst tegemoet kan gaan.

Dat brengt ons bij het voor D66 belangrijke aandachtspunt Jeugd

De jeugd.

Een deel van onze jeugd heeft het moeilijk in Westervoort, een groter deel dan gebruikelijk is voor een gemeenschap van onze omvang. We zien dat aan de aanvragen voor jeugdhulp, de extra medewerkers voor jeugdzorg en jeugdcoaches in de voorjaarsnota en aan de hand van cijfers in de jaarrekening van 2022 waaruit bleek dat onze jeugd bovengemiddeld scoorde op bijvoorbeeld jeugdhulp, jeugdbescherming, opgroeien in armoede, schoolverlaten en schoolverzuim. Cijfers die wij, en waarschijnlijk iedereen hier met ons, juist veel liever onder het gemiddelde zien. Jeugd moet zo zorgeloos mogelijk opgroeien om

zich voor te bereiden op een toekomst waarin zich nog voldoende uitdagingen zullen voordoen, denk aan de klimaatverandering waar zij voor komen te staan. D66 heeft zich en zal zich de komende jaren meer concentreren op beleid dat de juiste omstandigheden en voorwaarden creëert voor zorgeloos opgroeien in Westervoort, waarin ieder kind mee kan doen en niemand achterblijft.

Naast zorg en zorgeloosheid kijken we ook naar praktische aspecten. Het is wat ons betreft ook belangrijk dat de jeugd zich veilig per fiets kan verplaatsen in Westervoort. En dat is in Westervoort niet het geval. Fiets met je kind maar eens van de ene naar de andere kant van Westervoort, het aantal gevaarlijke of onoverzichtelijke verkeerssituaties dat je treft is op een hand niet te tellen. D66 vraagt al een aantal jaren aandacht voor veilige fietswegen en kruispunten. Wij zien bijvoorbeeld fietswegen in de wijken voor ons in plaats van alleen maar fietspaden naast de hoofdwegen in Westervoort. En dat blijven we doen. Hierbij hebben bijvoorbeeld het viaduct van Biddle en de kruising dorpsplein en zuidelijke parallelweg onze aandacht.

Een paar jaar geleden heeft Westervoort de boomplantdag voor de kinderen weg bezuinigd. D66 vindt het belangrijk dat voor de klimaatadaptie zoals we net al hebben aangegeven er voldoende bomen in Westervoort bijkomen. Daarnaast is het van belang dat de jeugd zich bewust is/wordt van de gevolgen van de klimaatveranderingen. Het planten van bomen met de jeugd is hiervoor een perfecte combinatie. Ze groeien in feite samen op met de boom die ze zelf geplant hebben. We verbeteren de klimaatadaptatie in ons dorp samen met de jeugd in een leuke activiteit. We dienen hiervoor een amendement in.

Voorzitter,
D66 is verheugd om te zien dat de projecten Westervoort Noord, het verplaatsen van de sportvelden, de Wyborgh en de verbouw van de Nieuwhof vorm beginnen te krijgen.
De financiële situatie, een integrale duurzaamheidsvisie en de toekomst van onze jeugd blijven ook in 2023 onze aandacht houden. D66 zal zich dan ook dit jaar inzetten dat de uitgaven op de korte termijn niet leiden tot bezuinigingen in de toekomst en weer een verschraling van de leefbaarheid van Westervoort in de toekomst.

Monique Abbink en Chiel op den Brouw
Raadsleden D66 Westervoort